

Sú entomológovia hrozou pre ohrozené druhy hmyzu?

Nemôžem nereagovať na článok, ktorý bol publikovaný v Chránených územiach Slovenska č. 25/1995 pod názvom „Komerčná entomológia - vážna hrozba pre mnohé druhy hmyzu“ (autor PaeDr. V. Franc, CSc.). Po jeho prečítaní som mal dojem, že asi jediný spôsob, ako zachrániť našu prírodu by bolo zrušiť dobrovoľných entomológov, s prisnym zákazom vstupu entomológov do nášho štátu. Pri takomto pohľade sa môže stať, že u nás entomológia zanikne. Nasvedčuje tomu aj pripravovaný zoznam chránených druhov hmyzu so spoločenskou hodnotou. Zamyslite sa vy terajší vedeckí pracovníci, ako ste začínali! Po prijatí nového zákona o ochrane prírody a krajiny a prípadného prijatia vyhlášky so spoločenským ohodnotením hmyzu mám dojem, že pokial sa dnes niekoľko stane profesionálnym entomológom, bude mať za sebou nespočetné porušovanie zákona a vyčíslená škoda, ktorú spôsobí, bude súca na kriminál.

Tvrdenie, že entomológia ohrozuje existenciu druhu je nanajvýš zavádzajúce. Naše snaženie pri záchrane ohrozených druhov hmyzu by sa malo zamierať predovšetkým na ochranu biotopov a nie jednotlivca.

V tomto môže veľa vykonat pracovník, ktorý povoluje výrub stromov v spolupráci s odbornou organizáciou. Stromy choré, často s početnými dutinami sú spravidla vhodným biotopom nespočetných druhov hmyzu, ktoré sú v krajine zriedkavé a z toho dôvodu zaradené medzi ohrozené živočíchy. Na túto tému bol pekný článok v 24. čísle časopisu pod názvom „Ošetrovanie starých a dutých stromov versus ochrana zoogenofondu“ (autor PaeDr. V. Franc, CSc.). Pokial strom neohrozuje svoju prítomnosťou okolie, bolo by potrebné zohľadniť pri rozhodovaní povolenia výrubu aj to, či nie je biotopom druhu, ktorý si zaslúží svoju pozornosť. V prípade, že strom ohrozuje svoje okolie, odborná organizácia by mohla uvažovať o možnej záchrane tu ohrozených druhov formou premiestnenia obsahu dutiny, prípadne iným vhodným spôsobom. Bude potrebné presvedčiť pracovníkov, ktorí majú na starost parky, že v niektorých prípadoch má chorý strom na určitý čas tiež svoje miesto v parku a svojou prítomnosťou vôbec nemusí rušiť jeho vzhľad. Veľa stromov, vhodných pre vývoj vzácnych druhov našej prírody by bolo možné zachrániť aj pri posudzovaní a schvaľovaní lesných

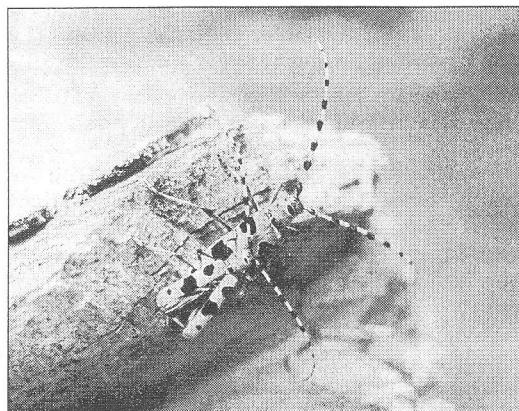
hospodárskych plánov (LHP). Často sú to stromy, ktoré z pohľadu hodnoty dreva nemajú veľkú cenu.

Bol by som rád, keby po prečítaní týchto riadkov pracovníci štátnej ochrany prírody neposudzovali rovnako toho, kto zastrelí napr. medveda, vlka alebo rysa v navrhovanej hodnote 80000,- 30000,- a 50000,- Sk a entomóloga, ktorý usmrí napr. 2 ks fúzača s rodu *Necydalis*, čo dáva spolu navrhovanú hodnotu 10000,- Sk. Takéto množstvo (hodnotu) môže mať na svedomí jediný súhlas na výrub stromu, ktorý z pohľadu záhradníka nie je možné zachrániť.

Je namieste vymedzenie spoločenskej hodnoty napr. cicavcov, vtákov, ale pri hmyze by bolo vhodnejšie lenvymenovať chránené druhy. V opačnom prípade entomológ, ktorý chytí chrobáka v spoločenskej hodnote nad 4900,- Sk, čo je hodnota „nie nepatrňá“, môže byť trestne stíhaný za porušenie 181 písm. c) novely Trestného zákona, za čo môže byť potrestaný odňatím slobody až na dva roky.

V žiadnom prípade týmto článkom sa nechcem zastávať entomológov, ktorí by si chceli vylepšovať svoju finančnú situáciu zberom ohrozených živočíchov, ale som presvedčený, že pri prejednávaní priestupkov vo veci nepovoleného usmrcoania chráneného živočicha a tým porušenia § 26 ods. 1) zákona NR SR č. 287/94 Z. z. o ochrane prírody a krajiny má pracovník štátnej ochrany prírody na úradoch životného prostredia dosťažujúcu možnosť vhodného potrestania (pokuta do 20000,- Sk) aj bez vyčislenia spoločenskej hodnoty v korunách.

Ing. Svatopluk Čepelák

• Fuzáč alpský (*Rosalia alpina*).

Foto: D.Baláž